

Горан Тодоровић
Фаца на Куби

Испод мора –

Прва међународна ронилачка експедиција за особе са инвалидитетом, чији је члан био и некадашњи припадник 63. падобранске, Горан Тодоровић, спустила се 36 метара испод површине, срела с ајкулом, упознала чаробни свет дубина Карипског мора... Мисија Југа у малом померила је границе човекових способности.

Границе за мене не постоје, а ако се појаве – срушићу их! Скачем, роним, пењем се на планине, сидујем се у пећине и немам намеру да одустијем. Тако каже Горан Тодоровић Фаца, бивши припадник 63. падобранске бригаде из Ниша, који је упркос потресној животної причи крајем прошле године наставио да помера баријере и немогуће претвара у оствариво. Као члан Прве међународне ронилачке експедиције за особе са инвалидитетом, симболичног назива Југа у малом, у децембру је на Куби 12 пута заронио и потврдио Ничеову тезу да оно што нас не убија, чини нас јачим.

– Ронио сам и пре повреде, нудили су ми људи да наставим с тим спортом у Србији, међутим, имајући у виду повреду, морао сам да се ослоним на неког с великим искуством. Тек кад сам добио позив Словенца Бранка Равнака, јединог човека у Европској унији који поседује лиценцу инструктора роњења за особе са инвалидитетом, да будем део његове експедиције на Куби, кренуо сам у петнаестодневну авантуру – објашњава Фаца, који је пре седам година, доживео тешку несрећу на падобранском скоку, полумивши пет пршљенова. Обављајући редовну дужност на радном месту, војном аеродрому у Нишу, приликом извођења падобранских скокова на свом 984. скоку, ударивши у земљу при-

ближно брзином од 120 km/h са висине од 1.200 m и имао несрећу – умршење падобрана, услед које је остао параплегичан, што га је везало за инвалидска колица, или како сам каже, да је – *Тренућно заустављен у кораку и сну.*

Храброг Лесковчанина то није спутало. Недавно је снагом воље прогурао хиљаде километара и са пријатељима се преселио на други крај планете, само да би се спустио у, како рече, чаробни свет Посејдона.

– За добру авантуру спреман сам све да урадим. Требало нам је два дана да стигнемо до коначног одредишта, али је вредело. На 12 различитих локација направили смо исто толико зарона и сваки је био другачији. Највећа дуби-

ПЕРИПЕТИЈЕ НА ГРАНИЦАМА

Током путовања на Кубу Тодоровић се суочавао са сумњичавим погледима цариника на аеродромима у Минхену и Паризу.

– Посматрају моју визу, у којој је као сврха путовања наведен „спорт“, гледају ме у колицима и чуде се. Питају каквим се спортом бавиш. Одговарам – падобранством и роњењем, шта је ту необично.

НАГРАДЕ И РЕКОРДИ

Пре повреде Горан Тодоровић био је изванредан падобранац, о чему сведоче три специјалне награде у избору за спортисту године у Војсци Србије и три награде Ваздухопловног савеза Србије. Постадио је и два Гинисова рекорда.

БЕЗ ДАЉИНСКОГ УПРАВЉАЧА

Иако оболео од параплегике, Фаца нема намеру да остатак живота проведе затворен у четири зида.

– Повредио сам се на 984. скоку, а после кобног пада извео сам још четири, што је најбољи доказ да све може да се уради, само је потребна упорност. Људи ма који су, попут мене, приковани за колица, препоручујем да се не учауре и живот посвете даљинском управљачу и листању новина. Постоје дивне ствари на планети, за које вероватно и не знају да су у стању да их искусе. Ваља пробати.

на на коју смо се спустили била је 36 метара испод површине мора. Могао бих данима да причам о том чаробном свету, како се плаветнило у неким деловима претапа у зелену боју, приказујући море у најчистијем светлу.

Друштво Горану Тодоровићу правио је још један Србин, Драшко Пантелић, а тринаесточлану експедицију чинили су још петорица Словенаца, двоје Хрвата и четворо новинара и сниматеља из Словеније, који су забележили подвиг. Спецификум прве врсте била је посета ронилачком центру Shark's Friends, где су се срили очи у очи с – ајкулом!

– Првог дана посете том центру уопште се није појавила, другог нам је пришла на 15 метара, а тек трећег се приближила на свега пет. Нисам се плашио. Напротив, у том тренутку нас 12 било је у води и претпостављам да се она више устручавала да приђе нама него што смо се ми бојали њене реакције. С друге стране, мало страха је и пожељно, он држи будним и подсећа да се не смеш опустити.

Фаца уверава да блиски сусрет са ајкулама захтева припрему за коју је био задужен његов пријатељ са Кубе Лемај.

– Ронилачко искуство и низ сусрета са ајкулама помогли су му да се беспрекорно сналази у деликатним ситуацијама. Приликом сваког зарона носио је велику рибу, комадао је и бацао, мамећи на тај начин ајкуле и морске псе. То

су нај нормалније животиње, проблем је што их је бели човек у прошлости истребљивао, а оне навукле страх који је временом прерастао у агресију. А ако се према њима постави пријатељски и то исто покаже, онда проблем не постоји, и сусрет прелази у уживање – сликовито прича Фаца.

За две седмице Југа у малом прокрстарила је острвску државу у Карипском мору уздуж и попреко.

– У сваком кутку изванредно смо примљени, окружила нас је топлина људи, обишли смо многе градове, посетили нашу амбасаду у Хавани, где нас је примила конзул Јелена Живојиновић, ћерка нашег прослављеног глумца Велимира. Били смо и у познатим ронилачким центрима. У једном од њих урадили смо кратак интервју са председником кубанске ронилачке федерације, Дебором Андело, која је и светски рекордер у роњењу на дах. Мени је најважније било да у Санта Клари посетим маузолеј Че Геваре – набраја Тодоровић.

– Свом енергијом и духом потрудићу се да докажем, уз помоћ свих добрих људи који се труде да ми помогну, да границе не постоје, јер оне су само у умовима људи. До циља не води увек директна линија, јер ми идемо – *Пућем којим се ређе иде*. А ако нема пута – *Сиворићемо га!* ■

Александар ЈОКСИЋ